

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"ם
מספר: 220.010.15	תת-פרק: יס"מ, טרור והפס"ד	פרק: שיטור וקהילה	
שם: הפעלה ושימוש ברימון הלם			תאריך פרסום: 25/05/2025
			תאריך תחילה: 25/05/2025
			תאריך ביטול:
			נוסח: 6

1. כללי

- משטרת ישראל נדרשת במסגרת מילוי תפקידה על פי חוק, לשמור על הסדר הציבורי, ביטחון הנפש והרכוש, תוך הקפדה על זכויות היסוד של הפרט.
- במסגרת זו מתמודדת משטרת ישראל מעת לעת עם אירועי הפרות סדר הפוגעים בסדר הציבורי במתארים, בהיקף וברמות חומרה משתנות.
- במסגרת טיפול משטרת ישראל בהשלטת סדר ציבורי ופיזור הפגנות קיימת אפשרות לשימוש ברימון הלם לצורך ביצוע מעצר ופיזור מפירי סדר.

2. בסיס חוקי ונהלים רלוונטיים

א. הוראות החוק

- חוק העונשין, תשל"ז, 1977.
- חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה/מעצרים), תשנ"ו - 1996.
- פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א - 1971.
- פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969.

ב. נהלים רלוונטיים

- נוהל אג"ם מס' 220.010.10 - "נוהל הטיפול המשטרתי באירועי הפרות סדר".
- נוהל אג"ם מס' 220.010.11 - "נוהל הפעלת אמצעים באירועי הפרות סדר".

3. מדרגים

א. שימוש ברימוני הלם ייעשה בתרחישי הפרות סדר בהתאם לטבלת המדרגים ממדרג ג'.

ב. להלן פירוט מדרגי הפס"ד:

(1) מדרג א' – הפגנות שקטות – אין הפרה של הסדר הציבורי:

- (א) אסיפה או תהלוכה הפועלת בהתאם לתנאי הרישיון ואינה מלווה בהפרות סדר.
- (ב) אסיפה או תהלוכה בלתי חוקית (שלא ניתן לה רישיון או החורגת מתנאי הרישיון שניתן לה) אולם המפגינים אינם גורמים להפרעה לשגרת החיים, לרבות שימוש באמצעים המשבשים את התנועה.
- (ג) משמרת מחאה שאינה כרוכה בהפרות סדר.

(2) מדרג ב' – הפרת סדר ציבורי ואי ציות להוראות המשטרה:

קיימת הפרה של הסדר הציבורי תוך אי ציות להוראות שוטרים, הנדרשות לשמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי או בהפעלת התנגדות לפעולות השוטרים לפינויים מהמקום.

(3) מדרג ג' – הפרת הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה תוך התנגדות אלימה:

הפגנות הכרוכות בהתנגדות אלימה תוך אי ציות להוראות השוטרים הניתנות לצורך שמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי, שמתקיים בהן אחד מאלה:

- (א) המפגינים מתנגדים באלימות לפעולות המשטרה לפיזור ההפגנה, באופן העלול לגרום לחבלות בגוף או נזק לרכוש.
- (ב) המפגינים מתנהגים באלימות בהיקף נרחב כלפי הכוח המשטירי הפועל לפיזור ההפגנה.
- (ג) המפגינים מתנהגים באלימות כלפי הציבור, באופן העלול לגרום לחבלות בגוף או לנזק לרכוש.
- (ד) המפגינים מתנגדים באלימות לפעולות השוטרים לפיזור ההפגנה, וקיים חשש ממשי לחסימת צירים חיוניים או חסימת גישה למוסדות שלטון מרכזיים.

(4) מדרג ד' – הפרת הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה תוך התנהגות אלימה קשה:

המפגינים מתנהגים כמפורט במדרג ג' כשבמסגרת התנגדותם לפיזור ההפגנה הם עושים בנוסף שימוש באמצעים וחפצים שונים כנגד כוחות המשטרה.

ג. השימוש באמצעים ייעשה על פי טבלת המדרגים המפורטת להלן:

סמכות מאשרת	אמצעים	מדרג הפס"ד
---	ללא שימוש בכוח ובאמצעים	מדרג א' הפגנות שקטות – אין הפרה של הסדר הציבורי
מפקד האירוע	שימוש בכוח	מדרג ב' קיימת הפרה של הסדר הציבורי ואי ציות להוראות המשטרה הנדרשות לשמירה על שלום הציבור והסדר הציבורי
מפקד מרחב או סגנו בהיעדרו מפקד תחנה בדרגת נצ"ס מפקד מפקדה משימתית או סגנו בהיעדרו	<ul style="list-style-type: none"> אלה – הדיפה, מעצר 	
מפקד מרחב או סגנו בהיעדרו מפקד תחנה בדרגת נצ"ס מפקד מפקדה משימתית או סגנו בהיעדרו	<ul style="list-style-type: none"> אלה – הדיפה, מעצר, פיזור מערכת אקוסטית 'צעקה' רימון הלם סוסים/פרשים מכת"ז (מים, צבע, בואש, ערפל פלפל) 'אביב' 	מדרג ג' קיימת הפרה של הסדר הציבורי תוך התנגדות אלימה כלפי כוחות המשטרה או הציבור באופן העלול לגרום לחבלות בגוף ונזק לרכוש
מפקד מחוז או סגנו בהיעדרו	<ul style="list-style-type: none"> מכת"ז – נוזל פלפל כדור 40 מ"מ ספוג גז מדמיע (רימון גז ידני, כד' גז 1.5 לסוגיו) מדוכה רב קנית 'ונוס' רחפן מטיל קפסולות גז 	מדרג ד' קיימת הפרה של הסדר הציבורי תוך התנגדות אלימה קשה וחמורה הכוללת שימוש בחפצים ובאמצעים שונים מצד מפירי הסדר כלפי כוחות המשטרה או הציבור באופן העלול לגרום לחבלות בגוף ונזק לרכוש

ד. הערות ביחס למדרגי ההפס"ד:

- ניתן לתת היתר מיוחד לשימוש ברימון גז מדמיע בהטלה ידנית במדרג ג', זאת בהתאם לנסיבות האירוע, אם לא קיימים לשוטר סל האמצעים המופיעים במדרג ג' (למעט רימון הלם) וזאת לאחר אישור שימוש על פי הסמכות המאשרת המופיעה במדרג ג'.
- השימוש באמצעים ייעשה בהתאם לשיקולים מקצועיים ומבצעיים.
- שימוש באמצעים ייעשה תוך נקיטת אמצעי זהירות ובטיחות על מנת למנוע סיכון מיותר.
- יש לבחון התאמת האמצעי למאפיינים הספציפיים של הפרת הסדר, תוך התייחסות ספציפית לתכונות של כל אמצעי.

- 5) יש להימנע ככל הניתן משימוש באמצעי כלפי אוכלוסיות מיוחדות כגון: ילדים, נשים הנחזות בהיריון, קשישים וכיו"ב.
- 6) במסכת השיקולים יילקח בחשבון מיקום ההפגנה – סביבת בית חולים, בית ספר, מקומות קדושים, מוסדות שלטון, צירי גישה וכד'.
- 7) הפעלת אמצעים תעשה על ידי מי שהוסמך לכך תוך הכרת הנהלים הרלוונטיים.
- ה. אין בהוראות נוהל זה בכדי לגרוע מסמכויות שוטר על פי כל דין, לרבות בכל הנוגע לסמכויות שימוש בכוח.

4. תחומי אחריות

- א. אגף המבצעים – אחריות מטה כוללת לבניין הכוח של משטרת ישראל בתחום הפרות הסדר הכוללת כתיבת תורת הפעלה, נהלים, הנחיה מקצועית, קביעת רמת ההכשרה, אימוני שמירת כשירות, אמצעים, פיקוח ובקרה.
- ב. אגף ההדרכה – אחריות כוללת לתחום ההדרכה, ההכשרה והאימונים במ"י.
- ג. מג"ב – אחריות ביצוע הכשרות ואימונים בתחום הפרות הסדר.
- ד. את"ל – אחריות לניהול מלאי ותחזוקת צל"ם תחמושת אלפ"ה.
- ה. קרפ"ר – הוצאת חוות דעת לאמצעים פחות מקטלניים בהיבטי רפואה.
- ו. יועמ"ש – הוצאת חוות דעת לאמצעים פחות מקטלניים בהיבטי ייעוץ משפטי.
- ז. בטיחות – אחריות הנחייה ודגשי בטיחות.
- ח. מחוזות – אחריות הפעלת הכוח והאמצעים בתחומן.

5. תיאור האמצעי

- א. במשטרת ישראל נעשה שימוש ברימון הלם סינוור דגם 959.
- ב. רימון הלם סינוור הוא רימון בעל מנגנון השהייה של 2.5 שניות, הגורם להבזק מסנוור וקול פיצוץ ברעש של 175 דציבל.
- ג. הרימון מיועד להטלה ידנית בלבד.
- ד. מטרת השימוש ברימון הלם הינה להמם ולגרום לחוסר התמצאות זמנית של האובייקט לפרק זמן קצר.

6. הפעלת האמצעי

- א. השימוש ברימון הלם בהתאם לנוהל זה, נועד לצורך פיזור או מעצר מפרי סדר.
- ב. שימוש ברימון הלם ייעשה בהתאם לתנאי הסביבה והשטח המאפשרים הטלתו.
- ג. הטלת הרימון תתבצע לקרבת מפירי הסדר, באופן שיישאר טווח מוערך של כ- 5 מטר, בין מקום הטלת הרימון לבין מפירי הסדר.
- ד. ניתן להטיל רימון הלם בשני אופנים:
- 1) הטלה קרקעית – גלגול על הקרקע לקרבת מפירי הסדר.
- 2) הטלה עילית – השלכה באוויר לקרבת מפירי הסדר רק כאשר תוואי השטח אינו מאפשר הטלה קרקעית (גלגול) ובהתאם לשיקול דעת הפיקוד המבצעי באירוע.

דגשים:

- א) ככלל, תועדף הטלת רימון הלם בגלגול על פני הקרקע.
- ב) בשתי שיטות הפעלת רימון ההלם, יש לשמור על טווח מוערך של כ-5 מטר בין מקום הטלת הרימון לבין מפירי הסדר.
- ה. הטלת הרימון תיעשה לקרבת מפירי הסדר, בהתאם לטווח המפורט לעיל, ולא על מפירי הסדר עצמם.
- ו. לאחר הטלת הרימון, אין להתקרב לאזור שבו הוא הוטל עד לפיצוץ.
- ז. אין להטיל רימון הלם לתוך מבנה סגור.

7. תיעוד ודיווח

- א. תיעוד ודיווח שימוש ברימון הלם יתבצע באמצעות מערכת הדיווח המשטרתית בשירת הסירנה.
- ב. יש למלא דוח שימוש באמצעי אשר יפרט את הפעילות המבצעית ויכלול את הפרטים האלה: תאריך, שעה, מקום, מס' אירוע, נסיבות האירוע, מס' משוער של מפגינים, סמכות מאשרת להפעלת האמצעי, האם נפגעו אנשים וכל פרט רלוונטי אחר.
- ג. אירועים חריגים ידווחו מידית לרמה הממונה במחוז ולרמה הארצית.

8. הכשרה

- א. שימוש ברימון הלם ייעשה על ידי שוטר שעבר הכשרה להפעלת אמצעים לפיזור המון ("הכשרת מפעיל אלפ"ה - רימון הלם וגז מדמיע") על ידי מדריכי בט"פ/הפס"ד שהוסמכו לכך.
- ב. ההכשרה תתבסס על פי תיק היסוד של בית הספר החיילי מג"ב.
- ג. שוטר שהוסמך ועבר בהצלחה את ההכשרה יקודד בקוד 7.

9. אימוני שמירת כשירות

- א. אימוני שמירת כשירות להפעלת אמצעי אלפ"ה (רימון הלם וגז מדמיע) תתבצע עד שנה מיום ביצוע ההכשרה או אימון שמירת הכשירות, האחרון מבניהם.
- ב. אימון שמירת כשירות ייעשה באמצעות לומדת שמירת כשירות אלפ"ה.
- ג. שוטר שעבר אימון ריענון יקודד בקוד 49.

10. בטיחות

- א. יש להשתמש רק ברימון הלם סנוור תקני שאושר לשימוש.
- ב. שליפת הניצרה תתבצע בסמוך להטלת הרימון.
- ג. אין להחזיר ניצרה לרימון הלם לאחר הוצאתה.